

Duurzame ouderenzorg

Prof. dr. Jan Hamers

Podium Babel, 28-1-2024

AWO-Limburg 2023

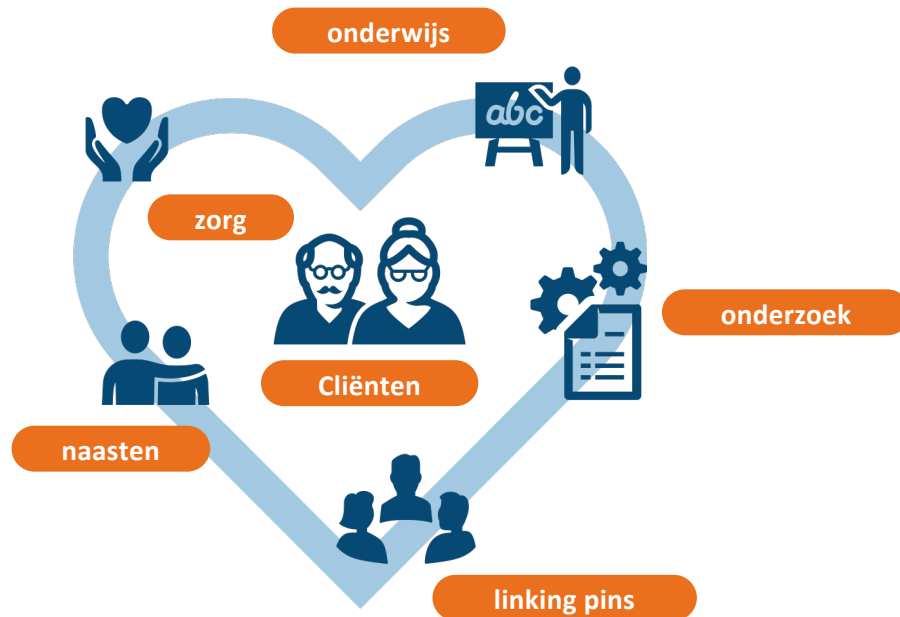
 13
kernpartners

 185
locaties

 50.000
cliënten

 27.000
medewerkers

 > 100
maatschappelijke,
academische en private
samenwerkingspartners

 6
hoogleraren

 3
lectoren

 50
onderzoekers actief in
onderzoeksprojecten

 500+
medewerkers actief die
actief meewerken aan
onderzoeksprojecten

 20
ouderen adviesraad

 27
linking pins

Stelling

Ik maak mij grote zorgen over de
ouderenzorg in Nederland!

Hoeveel procent van de verpleeghuizen levert
slechte kwaliteit van zorg?

Bronnen van menselijke kennis

Ervaring

Autoriteit

Traditie

Welke kennis is waar?

- Te veel bureaucratie
- Te weinig personeel
- Te veel managers
- Te weinig geld

- Enzovoorts

In de AWO Limburg

- Creëren we een soort vrijplaats
- Mogen alle aannames ter discussie worden gesteld
- Werken we aan bewustwording
- Kennisbron: wetenschappelijke methode

Missie AWO-L

- Via **wetenschappelijk onderzoek** bijdragen aan kwaliteit van leven, zorg en werk
- Kennisontwikkeling staat centraal
- Systematische aanpak
 - Wat is het probleem?
 - Wat zijn mogelijke oplossingen?
 - Wat is het resultaat?
 - Proces, effect, kosten
 - Verspreiden en implementeren?

Iedereen dreigt mantelzorger te worden door personeelstekort in de ouderenzorg: 'Moet echt iets veranderen'

**Minister Helder:
nieuw
kwaliteitskompas
ouderenzorg is geen
bezuiniging**

'Te veel besparingen, te kort achter elkaar'

**Zorgorganisaties luiden
noodklok om bezuinigingen:
'95% van organisaties volgend
jaar in rode cijfers**

In 2020 is circa **1 op de 5** mensen een 65-plusser.

In 2040 is circa **1 op de 4** mensen een 65-plusser.

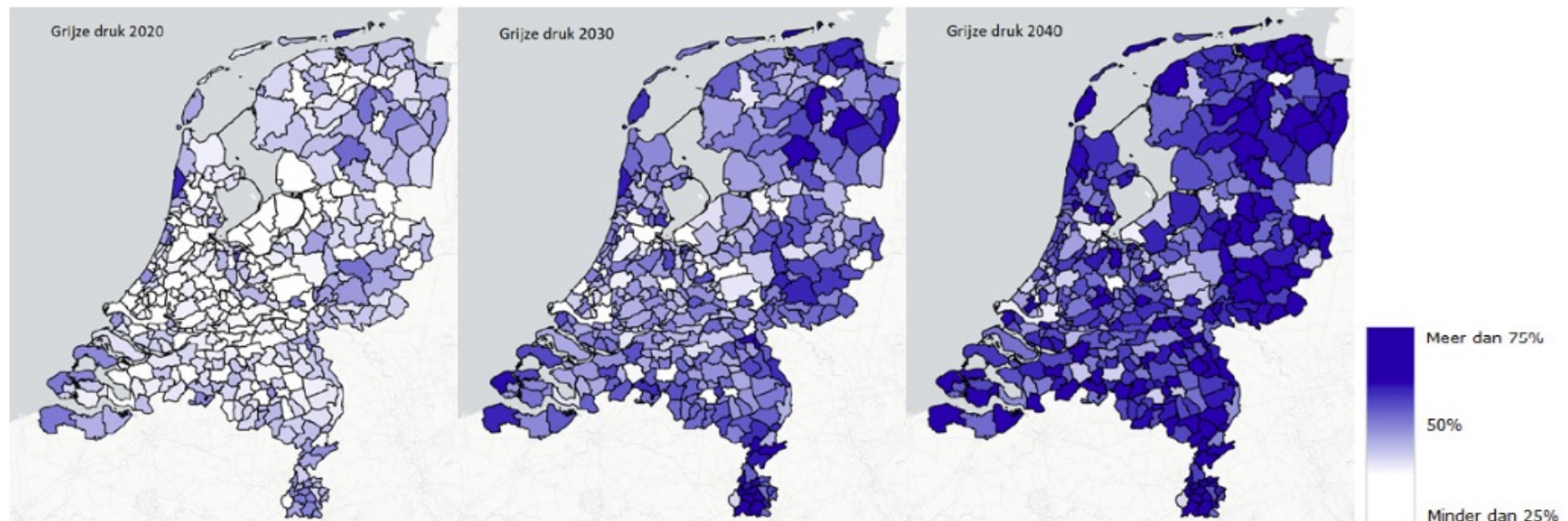

In 2020 is circa **1 op de 21** mensen een 80-plusser.

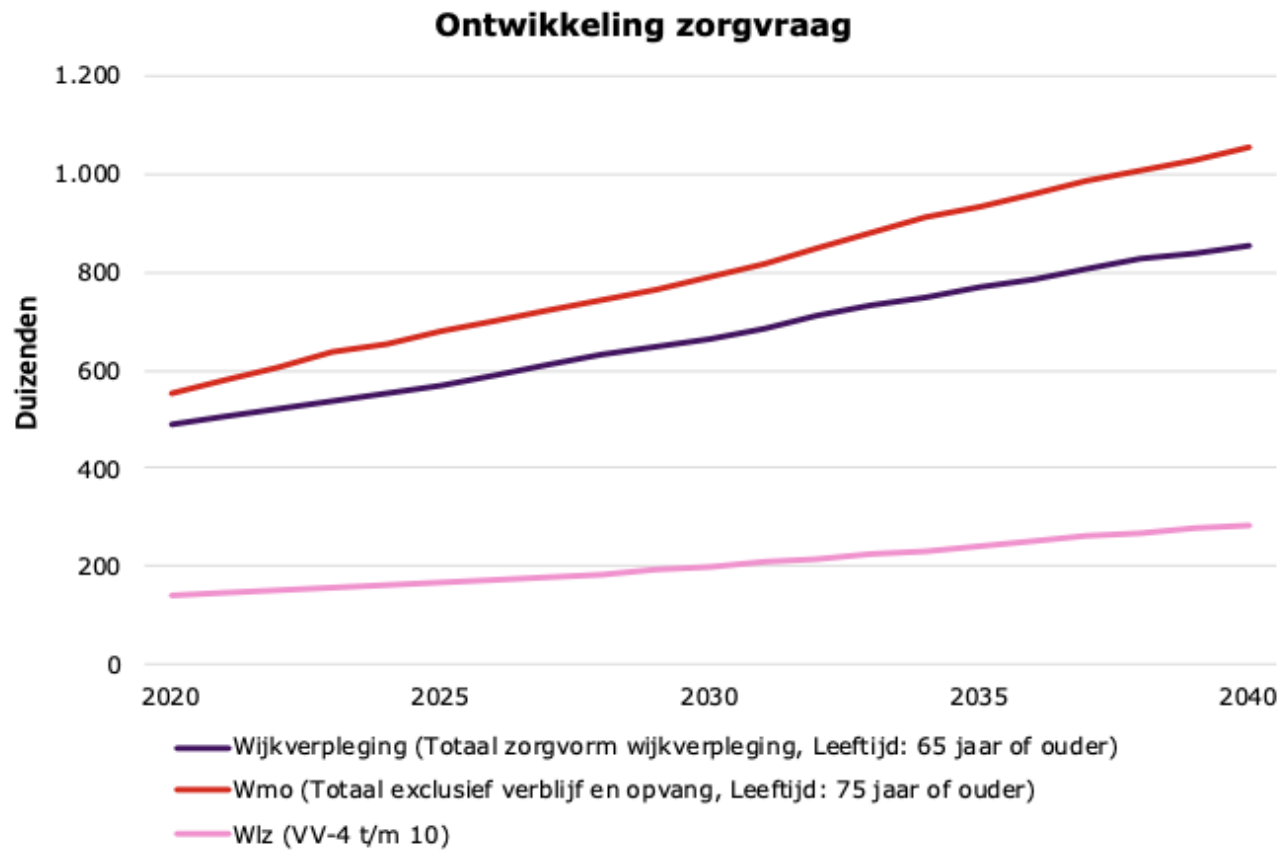

In 2040 is circa **1 op de 12** mensen een 80-plusser.

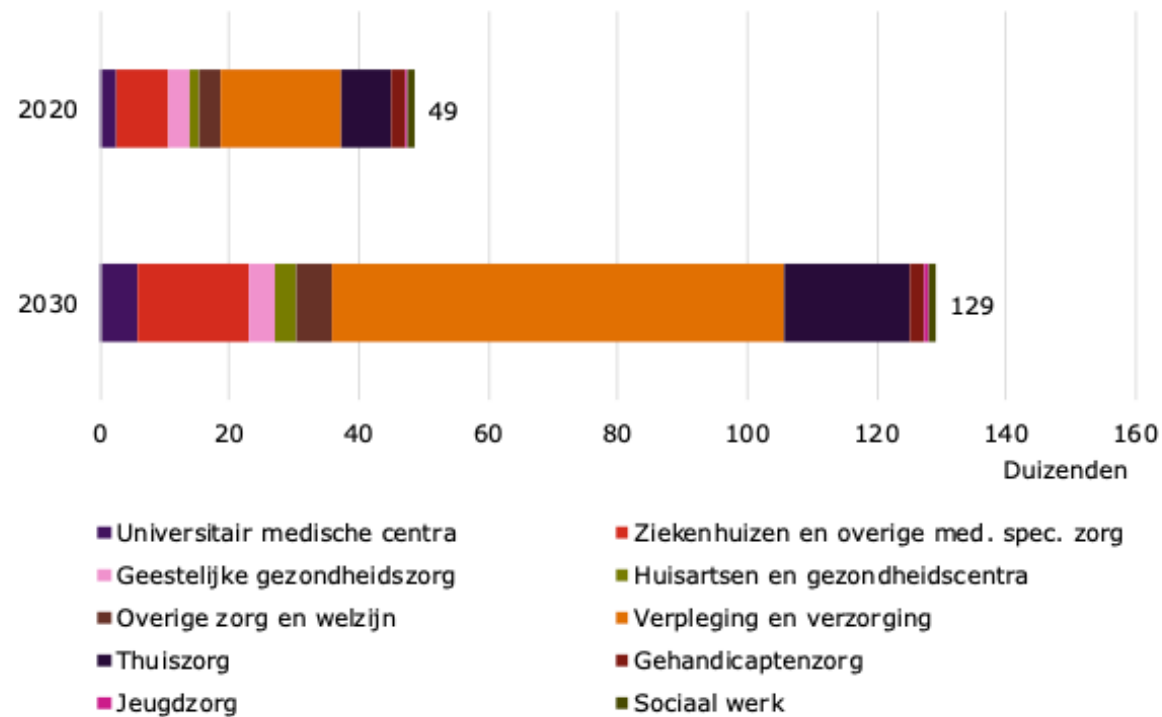

Grijze druk is het aantal 65-plussers in verhouding tot het aantal 20-64 jarigen

Arbeidsmarkt tekort per branche

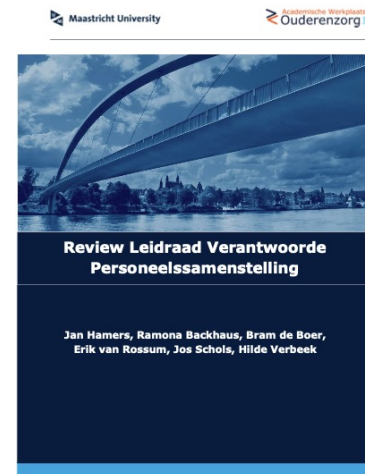
Resumerend

- We worden steeds ouder; dubbele vergrijzing
- Verwachte toename zorgvraag
- Verwachte toename zorgkosten
- Minder mantelzorg
- Krimp beroepsbevolking
 - Veroudering binnen beroepsbevolking
- Op korte en zeker middellange termijn ontstaat er een groot probleem

Houdbaarheid ouderenzorg

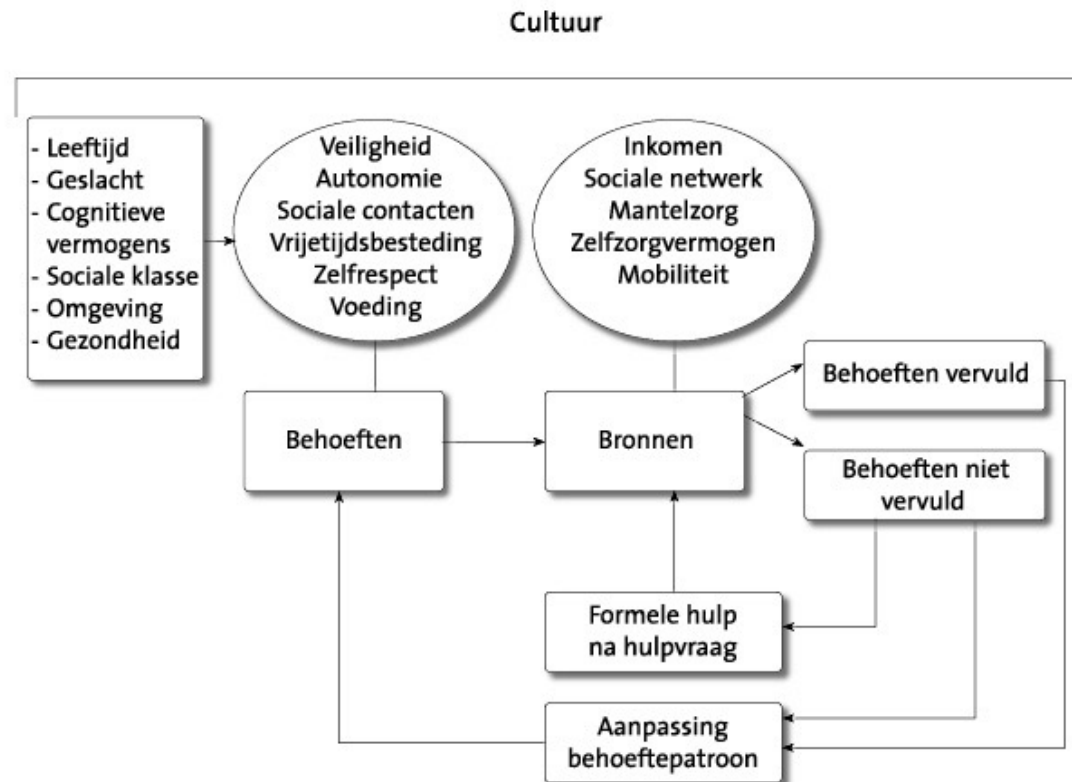
- Groot deel beleid en verwachte oplossingen gebaseerd op hoe we de zorg nu inrichten
 - ‘Meer handen aan het bed!’
 - Illustratie: 2 miljard voor de verpleeghuiszorg
 - Gastvrouwen, zorgassistenten, blijmakers, enzovoorts

Prognoses kloppen als niets verandert

- Maar wat als?
 - de demografie wijzigt
 - zorgvragen veranderen
 - we de zorg beter afstemmen op de vraag
 - de veerkracht van burgers/zorgvragers wordt benut
 - het werk anders wordt georganiseerd
 - nieuwe technologie de intrede doet
 - innovaties breed worden doorgevoerd
- Beter kijken naar wat er toe doet

Bronnenmodel: behoud van eigen regie

Bilsen van et al. BMC Health Serv Res (2006); Hamers, De ouderenzorg verdient beter (2005)

Informele zorg

- Vrijwel iedereen wil graag zorgen voor een naaste / wil van betekenis zijn
- Het geven van mantelzorg hangt samen met positieve gezondheidssuitkomsten
- Mantelzorg ervaart tegenstrijdige situaties
 - Vrijheid versus veiligheid
 - Opluchting versus schuldgevoelens
- Veel mantelzorgers ervaren geen overbelasting

o.a. Backhaus te al. BMC Geriatr (2021); Boots et al. Int Psychogeriatr (2015); Groenvynck et al. Ageing Ment Health (2023); Mehri et al., J Appl Gerontol (2021); Moermans et al. Nurs Ethics (2022); SCP, Blijvende bron van zorg (2020); Sutcliffe et al., JAMDA (2017)

Maar...

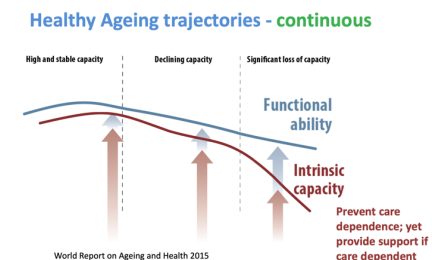
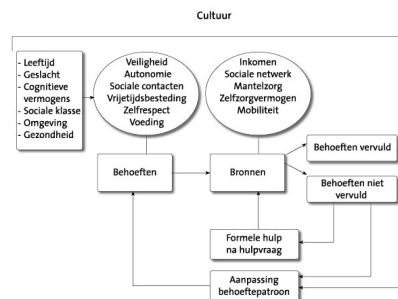

- Als er sprake is van overbelasting zien we toename van toepassing onvrijwillige zorg
- Overbelasting of wegvallen van mantelzorg is een voorspeller voor verhuizing naar verpleeghuis
- Verhuizing naar een verpleeghuis heeft vaak grote gevolgen voor mantelzorg

o.a. Bleijlevens et al. J Adv Nurs (2015), Hoek et al., Dementia (2021); Mengelers et al. J Clin Nurs (2022); Verbeek et al., J Adv Nurs (2015)

Daarom kijken we in de AWO Limburg

- Hoe we mantelzorgers thuis beter kunnen ondersteunen in de zorg voor hun naaste
- Naar creëren optimaal partnerschap in de zorg ongeacht waar je woont
- Het verlies van een sociale netwerk lijkt omkeerbaar!

**De toekomst is ongewis maar we
bepalen die grotendeels zelf**

Verdere informatie

- www.awolimborg.nl
- Jubileumboek:
<https://www.awolimborg.nl/nl/nieuws/2023-06-30/jubileumboek-een-wens-voor-de-ouderenzorg>
- Filmpje: <https://www.awolimborg.nl/nl/over-awo-l>